

İslam'da İbadet Yükümlülüğü

«Mükellef» ne demektir?

Mükellef

Dinin emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmakla sorumlu tutulan kimseye mükellef denir.

Mükellef

Emiri Yerine
Getiren

Yasaklardan
kaçınan

Ef'al-i Mükellefin

Dinen yükümlü sayılan insanların davranışları ve bunlarla ilgili hükümler

FARZ

SÜNNET

VACİP

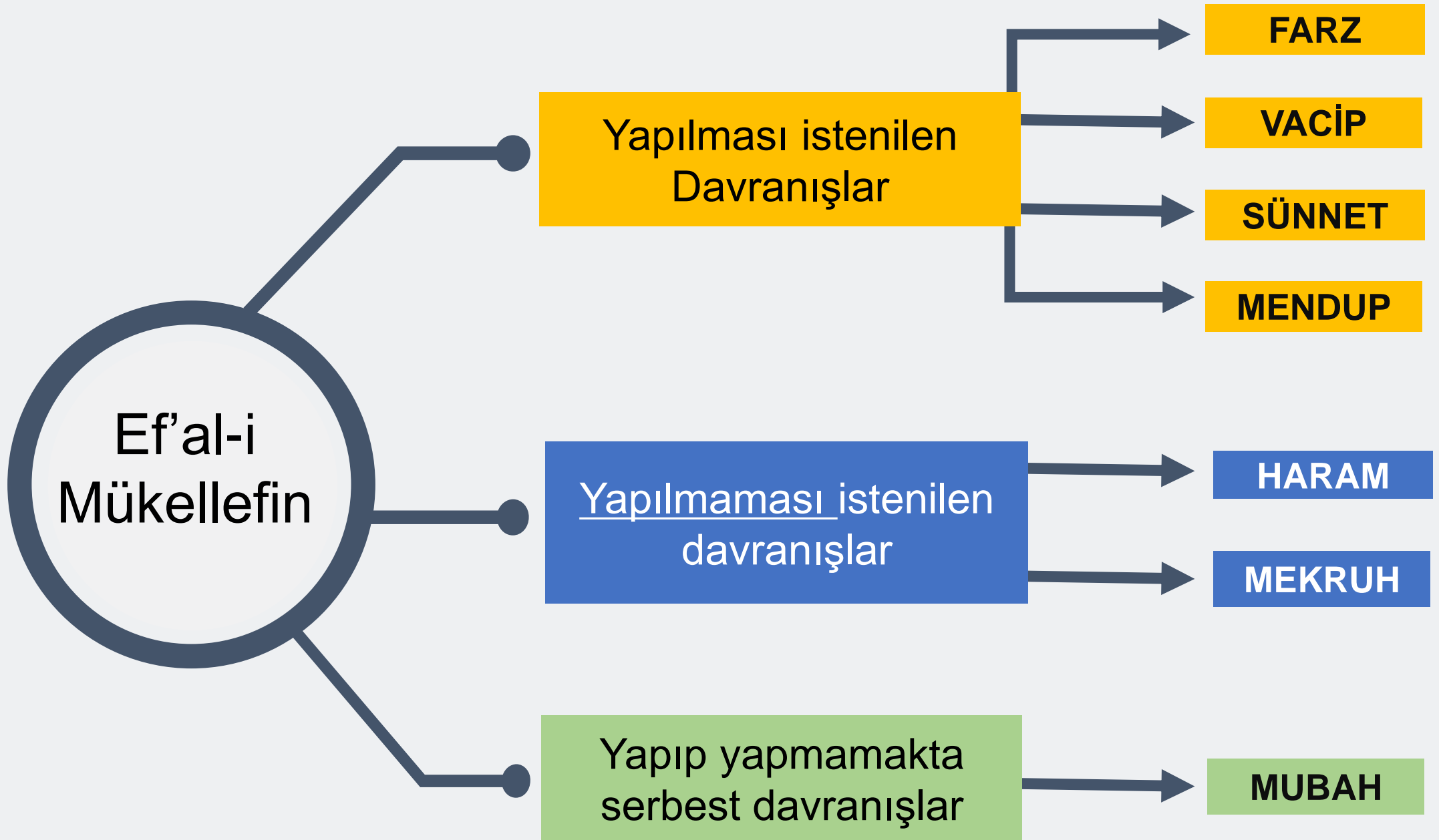
HELAL

MEKRUH

MENDUP

MUBAH

HARAM

FARZ

- Yapılması kesin ve bağlayıcı şekilde istediği iş ve davranışlar.
- Farzı inkâr eden kişi dinden çıkar, terk eden ise görevini ihmal etmiş ve günah işlemiş olur.

ÖRNEKLER

Beş vakit
namaz

Ramazan
orucu

Zekat
vermek

Hacca
gitmek

VACİP

- Vaciplerin yapılması beklenir ve istenir.
- Vacip bir emri yerine getirmeyen kişi günah işlemiş olur.
- farzdan farklı olarak, vacibi inkâr eden dinden çıkmaz.

ÖRNEKLER

Fıtır
sadakası

Vitir
namazı

Bayram
namazı

Kurban

SÜNNET

- Hz. Peygamber'in farz ve vacip dışında yaptığı veya yapılmasını tavsiye ettiği davranışlar

ÖRNEKLER

Namazların
sünneti

Tebessüm

Sabah namazının
sünneti

Temizlik

Tebessüm

MENDUP

- Dinen yapılması iyi sayılmakla birlikte yapılmamasında sakınca olmayan davranışlar.

ÖRNEKLER

Kuşluk
Namazı

Teheccüd
namazı

Nafile
oruçlar

MUBAH

- Mükellefin yapıp yapmamakta serbest bırakıldığı fiiller anlamına gelir.
- Mübah, helal ve caiz kavramlarıyla birlikte kullanılır.

ÖRNEK

Halı sahada maç yapmak
mubah bir fiildir.
Ata binicilik

HARAM

- Allah'ın (c.c.) kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlar.
- Haram işlemek, Allah (c.c.) katında büyük günahdır.
- Haramlardan kaçınmak sevap kazandıran bir ibadettir

ÖRNEK

Allah'a şirk kořmak
Hırsızlık
Öldürmek

MEKRUH

- İslam'a göre haram olmadığı halde istenmeyen, hoş görülmeıen söz ve davranışlardır.

ÖRNEK

Sarımsak yiyerek camiye gitmek

Ef'âl-i mükellefîn

Farz

Yapılması kesin ve bağlayıcı şekilde olan iş ve davranışlar.

Vacip

Farz kadar kesin olmamakla birlikte yine de yapılması gerekli olan iş ve davranışlar.

Sünnet

Hz. Peygamber'in farz ve vacip dışında yaptığı veya yapılmasını tavsiye ettiği davranışlar.

Mendup

Dinen yapılması iyi sayılmakla birlikte yapılmamasında sakınca olmayan davranışlar

Haram

Allah'ın (c.c.) kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlar.

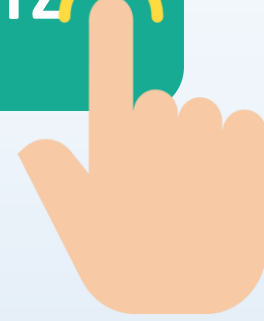
Mekruh

İslam'a göre haram olmadığı halde istenmeyen, hoş görülmeven söz ve davranışlardır.

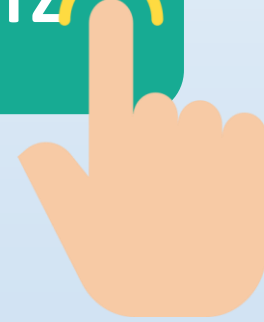
Mubah

Haram ve günah olmayan

Etkinlikler için tıklayınız

Etkinlikler için tıklayınız

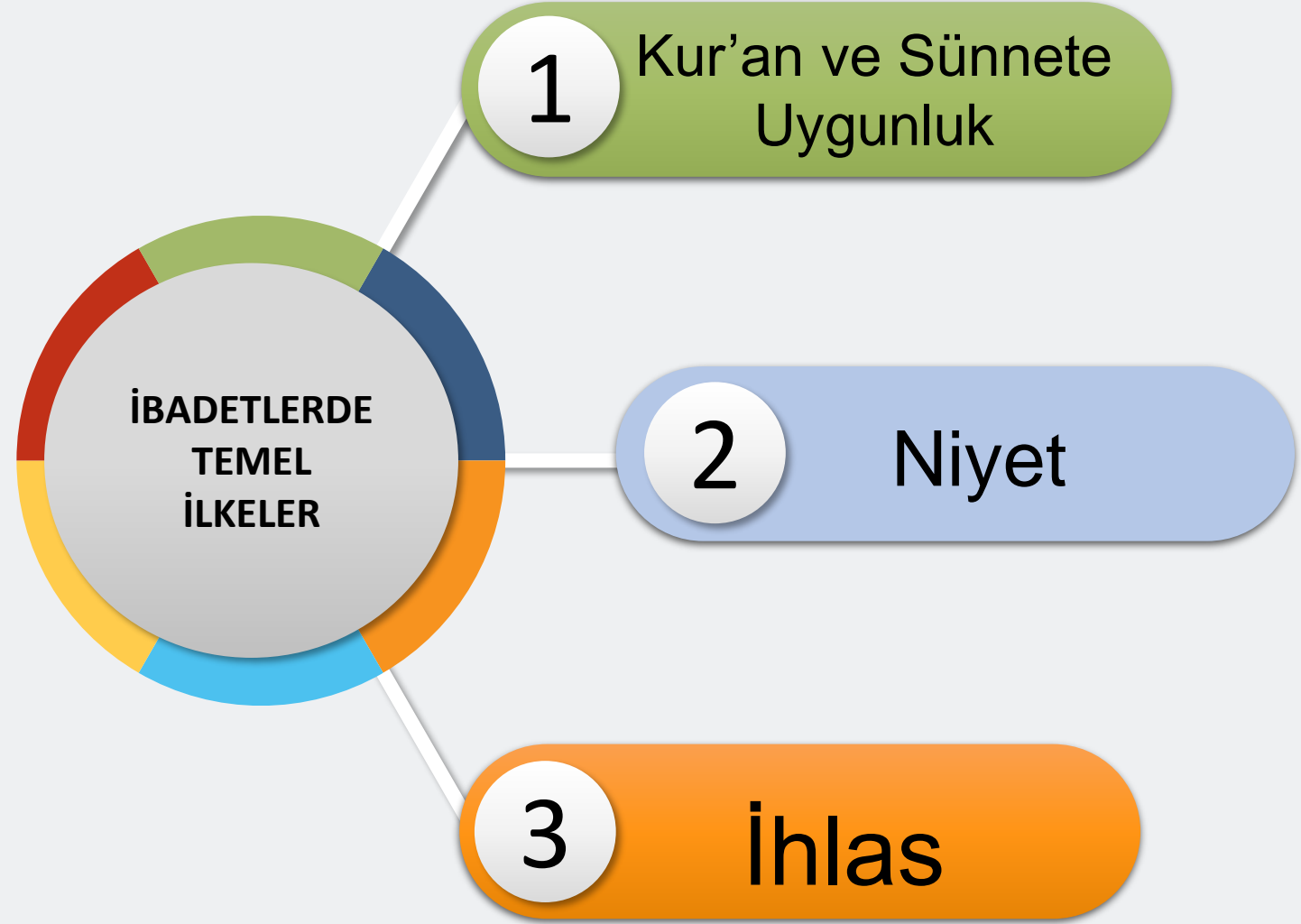

İslam'da İbadetlerde Temel İlkeler

İbadetlerin ne gibi özellikleri vardır?

Allah'ın (c.c.) emrettiği bütün ibadetler için geçerli bazı temel ilkeler söz konusudur. İbadetlerin Allah (c.c.) katında makbul olması için bu ilkelere uyulması gerekir.

1 Kur'an ve Sünnete Uygunluk

İbadetlerin nasıl, ne şekilde, ne zaman, ne kadar yapılacağını Kur'an ayetlerine ve Peygamberimizin sünnetine göre belirlenir.

Kur'an-ı Kerim

“Gündüzün iki tarafında, gecenin de gündüze yakın saatlerinde namaz kılın. Şüphesiz ki iyilikler kötülükleri yok eder. İşte bu, öğüt almak isteyenler için bir hatırlatmadır.”
(Hûd suresi, 114. ayet.)

Sünnet

“Beni namaz kılarken nasıl gördüyseniz, siz de aynı şekilde kılın.”

Hz. Muhammed (sav)

Nasıl kılalım?

Kur'an-ı Kerim

“... Gitmeye gücü yetenin o evi (Kâbeyi) ziyaret etmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse bilmelidir ki Allah hiçbir şeye muhtaç değildir.”
(Âl-i İmrân surası, 97. ayetler.)

Sünnet

“Haccın nasıl yapılacağı ile ilgili kuralları benden öğrenin.”
Hz. Muhammed (sav)

Nasıl haccı
yapalım?

2

Niyet

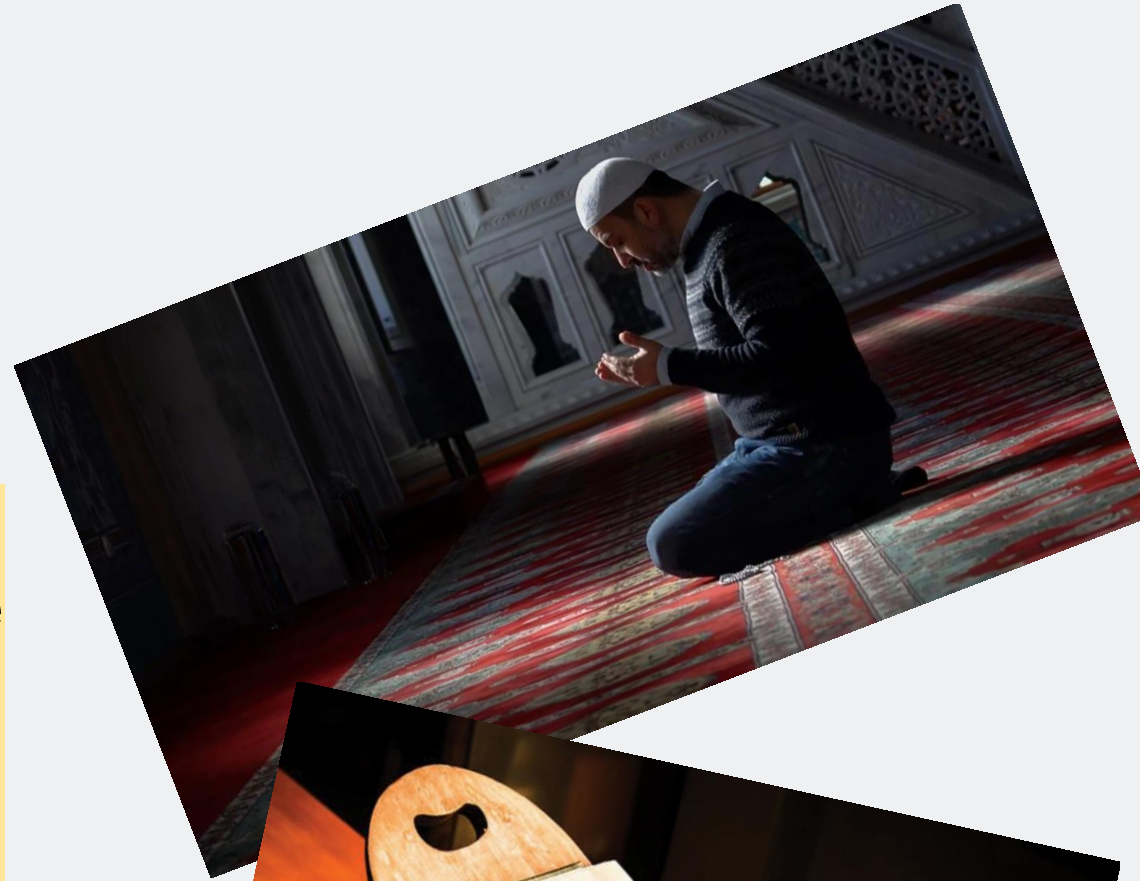
- İbadet eden kimsenin niyeti ibadeti yalnız Allah (c.c.) için yapmak olmalıdır.
- “Ameller niyetlere göredir...”

3

İhlas

- İhlas, samimiyet, içtenlik, kalbî ve karşılıksız sevgi, samimi bağlılık....
- İbadetler de sadece Allah'ın (c.c.) hoşnutluğunu gözetme, sözün öze uyması, riyakârlıktan ve ikiyüzlülükten uzak olmaktır.

Bakara suresi 177. ayeti

Kur'an-ı Kerim'den Bakara suresini bulalım

Kur'an-ı Kerim için tıklayınız

“Yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz iyilik değildir. Asıl iyilik kişinin Allah’a, ahiret gününe, meleklerle, kitaba ve peygamberlere iman etmesi; sevdiği maldan yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, yardım isteyenlere ve özgürlüğünü kaybetmiş olan kölelere harcaması; namazı kılıp zekâtı vermesidir. Böyleleri anlaşma yaptıklarında sözlerini tutarlar; darlıkta, hastalıkta ve savaş zamanında sabrederler. İşte doğru olanlar bunlardır ve işte takva sahipleri bunlardır.” (Bakara suresi, 177. ayet.)

Aşağıdaki soruları ayet mealine göre cevaplandırınız.

İyilik nedir?

Allah’a, ahirete, ... iman, yardımlaşma, namaz kılmak, zekat vermek...

Takva sahipleri kimlerdir?

İman eden, öfkesini yenen, sözünde duran

Bu ayette vurgulanan değerler nelerdir?

Yardımlaşmak, cömertlik, ahde vefa, sabır, infak, doğruluk ve iman

Bakara Suresi 177. ayetin mesajları

TAKVA

Allah'a, meleklerine, kitaba ve peygamberlere iman eden, ihtiyaç sahiplerine yardım eden, namazı kılıp, zekâtını vermek, sabretmek Doğru sözlü olmak

Takva

İYİLİK

Asıl iyiliğin samimi bir iman, ibadet ve bunların neticesi olan güzel ahlaklı olmaktır.

İyilik

İBADET

İbadet

İMAN

İman

Etkinlikler için tıklayınız

1. İbadetleri niteleyen farz, vacip, sünnet, müstehab, mübah, haram ve mekruh kavramlarının adı aşağıdakilerden hangisidir?

MEB, KK testi

A

Mükellef

B

Amel-i Salih

C

Akl-ı Selim

D

Mukabele

E

Ef'al-i mükellefin

2. Ef'al-i mükellefin bakımından aşağıdaki ibadetlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

MEB, KK testi

X A

Oruç

X B

Zekat

✓ C

Kurban

X D

Namaz

X E

Hac

HAZIRLAYAN
MUSTAFA YILDIRIM/DKAB ÖĞRETMENİ
Uzaktan eğitim için kullanabilirsiniz

www.dindersimateryal.com

Bitir